

Nadja Sumanen

Satsuna- buna

**Kuvittanut
NORA
SUROJEGIN**

Terapialapsilleni

Kirjailija kiittää Espoon kaupungin kulttuurilautakuntaa, Otavan Kirjasäätiötä, Suomen Kirjailijaliittoa sekä Taiteen edistämiskeskusta saamastaan tuesta.

S. 55–56, 102–103 ja 120 lainataan mukauttaen kansanlaulua ”Täilaulu”.

Teksti © Nadja Sumanen ja Kustannusosakeyhtiö Otava 2025

Kuvat © Nora Surojegin ja Kustannusosakeyhtiö Otava 2025

ISBN 978-951-1-49925-1

OTAVA
KIRJAPAINO

Keuruu 2025

1

Kaikista Kaarina-tädin talon huoneista pidin eniten keltaisesta salongista. Siellä ei ollut tummia verhoja, jotka olisivat saattaneet alkaa heilahdella itsekseen. Siellä ei ollut vaatekaappia, jonka ovi olisi voinut narahtaa äkkiarvaamatta raolleen. Eikä siellä ollut sohvaa, jonka takaa olisi voinut kohota esiin kuolleen miehen kävelykeppi tai tutiseva luurankokäsi. Keltaisessa salongissa oli vain seinästä seinään ja lattiasta kattoon ulottuva kirjahylly, kaksi nojatuolia, joiden välissä oli lukulamppu, sekä ruokailuryhmä, jonka pöydän alle näki niin hyvin, ettei sinne voinut kukaan piiloutua.

Kökötin taas kerran nojatuolin reunalla kirja sylissä. Se oli taidekirja, suuri ja raskas. Kaarina oli vakuuttanut, että taidekirjojen sivuilla ei törmäisi mihinkään pelottavaan.

Kukka, kukka, kukka.

Maisema, maisema, maisema.

Kaikki kirjan kuvat olivat vähän samanlaisia.

Jähmetyin paikalleni. Höristin korviani. Ei. Mitään ei kuulunut. Mutta oliko se hyvä asia? Oliko talo jo liiankin hiljainen? Vaaniko minua joku?

Yritin jatkaa kirjan selailua, mutta sormeni olivat muuttuneet kylmiksi, nihkeiksi nakeiksi. Semmoista käsilleni tapahtui, kun aloin pelätä. Kannattaisiko minun kaiken varalta pitää ääntä? Pitäisikö rykiä tai lauleskella? Tai tömistellä jalkoja? Mennä paukuttamaan saliin flyygeliä? Avata keittiön radio? Napsutella valokatkaisinta?

Päätin nousta ylös tuolista, mutta jalkani eivät totelleet. Ne vain tutisivat kuin olisivat olleet lihahyytelömössöä. Sitä sellaista, jota Kaarina osti kauppahallista ja laittoi leivälleen. Mikä hyytelön nimi olikaan? Aladobi. Semmoista minäkin olin.

Hengitin syvään, kuten äiti on opettanut. Selasin vielä kirjaa ja mörisin niin aikuisen kuuloisella äänellä kuin kykenin:

– Lumme, lumme, lumme. Lampi, silta, silta.

Samassa jostakin päin taloa kuului semmoinen kumahdus, että olin pissata housuuni. Kirja lensi käsistäni, ja jalkani konttasivat kuin itsestään ruokapöydän alle. KLOM-KLOM. KLOM-KLOM-KLOM. Talo suorastaan tärähteli. KLOM-KLOM-KLOM. KLOM-KLOM-KLOM-KLOM.

Sitten tuli hiljaista.

Sydämeni laukkasi villisti. Olinko turvassa keltaisessa salongissa, ruokapöydän alla, jonne näki erinomaisen hyvin?

En ollut! Olisi pakko etsiä parempi piilo. Mutta mistä? Mah-tuisinko keittiön komeroon, jos menisin ihan pieneen kip-puraan? En. Parhaassa turvassa olisin oman huoneeni sängyn alla.

Lähdin konttaamaan kohti eteisaulaa. Matkalla mieleeni kuitenkin juolahti, että sängyn alle mönkiäkseni minun pitäisi ensin kiivetä portaat yläkertaan, mikä oli todella...

KLOM-KLOM-KLOM. KLOM-KLOM-KLOM-KLOM.

Ja silloin hoksasin, mikä tuo hirvittävä ääni oli: ovenkol-kuttimen kumahtelua.

Kömmiin nolona pystyyn. Polviani poltteli. Niihin nousisi varmasti mehevät mustelmat. Ryhdyin tytisemään aladobi-jaloillani kohti ulko-ovea. Kuka kumma paukutti kolkutinta kuin hengenhädässä? Eikö kolkuttaja oven takana huomannut, että messinkikolkutin oli pelkkä koriste. Oikea ovikello oli kiinni talon seinässä, vain vähän kolkutinta korkeam-malla. Sitä paitsi Kaarina oli moneen kertaan varoittanut, että ovenkolkutin oli todella vanha ja painava. Sen rengas voisi milloin hyvänsä irrota kiinnittimistään, pudota var-paille ja murskata luut. Kaarinan oli tarkoitus turvallisuus-syistä poistattaa koko kapistus. Kunhan hän vain kiireil-tään...

KLOM-KLOM-KLOM. KLOM-KLOM-KLOM-KLOM, kuului taas. Samassa mieleeni muistui, että Kaa-rina oli aamulla tainnut mainita jotakin paketista. Aivan! Hän oli kertonut tilanneensa öljyvärejä ja muita harrastaja-

taiteilijan tarvikkeita. Oven takana saattoi siis olla kiireinen kuljettaja. Niin sen täytyi olla. Sen täytyi olla kotiin-kuljetus.

Painoin ovenkahvan alas ja raotin ovea pikkiriikkisen. Sitten raotin sitä hiukan enemmän. Ja vielä enemmän.

Oven takana ei näkynyt ketään.

Kuikuilin oikealle ja vasemmalle. Ja vielä kerran oikealle ja vasemmalle. Ei ristin sielua. Mutta sitten huomasin jotakin omituista: kukkapenkissä lojui rämä, kolhuinen potkulauta. Ja se lojui juuri siinä ruusupenkissä, jota Kaarina vaali aivan erityisellä hartaudella. Samassa tunsin kuinka jokin, jokin karvainen, luikahti säärtäni hipaisten ovenraosta sisään.

2

Sisään luikahtanut otus ehti kipittää läpi koko eteisaulan, ennen kuin sain jalkani liikkeelle ja pinkaistua sen perään. Ehdin saliin juuri silloin, kun se ponkaksi peppuplätsillä istumaan Kaarinan kallisarvoiselle perintösohvalle. Otuksen takkuisesta turkista lemahti nenääni hapan, ällöttävä lemu. Kuulin, miten se puhisi jotakin itsekseen.

– A-anteeksi, mu-mutta..., aloitin hapuillen.

– Mätä hapanmarja mama! Ällömöllö pöhköpää pikkusisko! otus mesosi. Sen kiiltävien pikisilmien välissä oli harmistunut ryppy. – Minä en mene kotiin enää ikinä! Muutan tänne. Taikka vaikka Vandumanduun, se ilmoitti.

– Tä-tänne? sopersin ja vilkuilin ympärilleni. – Mu-mutta...

– Ei jaksa selittää, otus puuskahti, huiskaisi etutassullaan ilmaa ja valahti syvemmälle koristetyynyjen väliin.

Apua, nyt Kaarina saa kohtauksen! Miten ihmeessä houkuttelisin tuon törkyisen otuksen pois sohvalta? Ja mahdollisimman nopeasti.

– O-olin ju-juuri aikeissa... laskea itselleni vaahtokylvyn, keksin hätäpäissäni. – Kä-kävisiköhän...

– Jes! otus vastasi, ja sen karvaiselle naamalle levisi riemastunut hymy. – Minä eka enkeli, sinä toka tonkeli.

– Huhuu, tarvitsetko apua siellä, kailotin kylpyhuoneen oven läpi puhdas pyyheliina valmiina käsivarrellani.

Otus oli ollut kylvyssä jo kolme varttia. Eikö se ollutkin pitkä aika? Kylpyhuoneesta kuului sitä paitsi niin kova loiske, että minua hirvitti.

– Si-siinä ammeen reunalla...

– Sisään vaan, otus huuteli. – Lisäsin vähän kuplia.

– ...on Kaarinan luksusruusukylpyvaahto, jatkoin lausetta itsekseni samalla kun avasin oven.

Otus oli todella lisännyt kuplia. Vaaleanpunertava, vielä hennosti ruusuntuoksuinen vaahto kohosi ammeesta kihisevänä kekona, ja lattia lainehti vaahtopaakuista. Jostakin ammeen uumenista pilkisti kuononpää ja muutama hento viiksikarva.

– Katso, sukellusvene! otus hihkaisi ja vajosi syvemmälle niin, että vaahtoa ja vettä loiskui ammeen laitojen ylitse sukilleni.

Veden alta kuului pulinaa. Sitten otus nousi pärskäh-

täen pintaan. Sen pään päällä tutisi hupsu vaahtolakki, kun se sanoi:

– Kuule, kuka oletkin, voit laittaa viestiä aina, kun aiot vaahtokylpyyn. Pääsen tulemaan milloin vain.

– Se-sepä mukavaa, vastasin ja ripustin pyyhkeen koukuun. – Tässä puhdas pyyhe.

– Pidä pyyhkeesi, otus totesi. – Minä kuivaan näin.

Ja ennen kuin ehdin kissaa sanoa, se hyppäsi ammeen reunalle ja ryhtyi ravistelemaan turkkiaan. Vettä ja kylpyvaahtoa pärskyi joka suuntaan.

– Odota! huusin suojaten kasvojani toisella kädelläni. Vaahtoa oli lennähtänyt paitsi silmälaseihini myös vasempaan silmääni.

Toinen silmä ummessa hapuilin pyyhkeen koukusta ja heitin sen otuksen päälle.